

Adam Ustyniak, Tadeusz Baranowski

Zarys dziejów wieluńskiego krótkofalarstwa

Rocznik Wieluński 13, 155-160

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Adam Ustyniak, Tadeusz Baranowski

ZARYS DZIEJÓW WIELUŃSKIEGO KRÓTKOFALARSTWA

Krótkofalarstwo to hobby polegające na nawiązywaniu łączności radiowych na wydzielonych pasmach radiowych – od fal długich, poprzez średnie, krótkie i ultrakrótkie aż do mikrofal – przy pomocy radiostacji, potwierdzaniu łączności za pomocą karty QSL, uczestnictwie w zawodach oraz konstruowaniu urządzeń radiowych i antenowych do nawiązywania łączności. Osobną grupę wśród krótkofalowców stanowią tzw. nasłuchowcy (SWL). Na świecie szacuje się ponad 4 miliony pasjonatów, najwięcej w Japonii, USA i Niemczech (w Polsce zarejestrowanych jest ponad 13 000 osób).

Działalność krótkofalarska na ziemi wieluńskiej sięga roku 1965¹. Wtedy to w Państwowym Technikum Mechanicznym i Zasadniczej Szkole Zawodowej (ul. Krakowskie Przedmieście) powstała Harcerska Drużyna Łączności. Jej aktywność w eterze opierała się w dużym stopniu na aktywności miejscowego ośrodka Ligi Obrony Kraju (LOK), który dysponował odpowiednim sprzętem. Wspólne działania harcerzy i kolegów z LOK-u doprowadziły do powstania Klubu Łączności przy Wieluńskim Domu Kultury, który otrzymał znak SP7KED i „wyszedł w eter” pracując na radiostacji RBM-1, a z drużyny po kilku latach powstał Harcerski Klub Łączności z siedzibą w technikum mechanicznym. Klub otrzymał tylko znak nasłuchowy, a jedyny sprzęt jaki posiadał, to 10RT – odbiornik nasłuchowy otrzymany z Ośrodka Łączności Komendy Chorągwi Ziemi Łódzkiej ZHP w Piotrkowie Trybunalskim. Z miastem tym, poprzez wspólne szkolenia i liczne kontakty, związani byli pierwsi wieluńscy krótkofalowcy. Na obozach harcerskich w Trzechmorgach nad Pilicą zdali pomyślnie egzaminy, a następnie otrzymali znaki Henryk SP7FUZ, Andrzej SP7HJZ i Leszek SP7HJV. Stałe powiększa-

¹ Już w latach 50. XX w. w lokalu LPŻ (Liga Przyjaciół Żołnierza), przy ul. Sienkiewicza, którego kierownikiem był Mieczysław Nielacny, istniał klub krótkofalowców (brak dokładnych informacji o jego pracy). Działalność krótkofalarską kontynuowała od 1962 r. Liga Obrony Kraju.

nie się rzeszy krótkofalowców wpływało pozytywnie na pracę miejscowych pasjonatów. Zezwolenie nasłuchowe Harcerskiego Klubu Łączności zamieniono na zezwolenie nadawcze o znaku SP7ZCN. Opiekunem klubu, z ramienia rady pedagogicznej technikum mechanicznego był Eugeniusz Więckowski. Działalność obu wieluńskich klubów SP7KED i SP7ZCN była skromna. Sprzęt własnej konstrukcji i wojskowe radiostacje z demobilu nie stwarzały wielkich możliwości.

Po reorganizacji terytorialnej w 1975 r. pozostał aktywny klub SP7ZCN. Jako jedyny na terenie nowo powstałego województwa organizował pasjonatów, przy współpracy Komendy Chorągwi w Sieradzu oraz obozy o charakterze krótkofalarskim. To na nich wyszkoliło się wielu krótkofalowców ziemi wieluńskiej, zaś te, które miały miejsce w Załęczu Wielkim, wspominane są przez krótkofalowców do dziś.

Po wprowadzeniu stanu wojennego (13 XII 1981 r.) amatorska działalność radio- wa została zawieszona, a urządzenia i zezwolenia krótkofalarskie musiały być zdane. Nastąpiła cisza w eterze do 22 VII 1983 r., czyli zakończenia stanu wojennego w Polsce. Harcerski Klub Łączności SP7ZCN nie reaktywował się. Na jego miejsce powstał w Białej k. Wielunia Klub Krótkofalowców SP7ZGE, a do Skomlina działalność przeniósł Klub SP7KXJ, który poprzednio działał w Państwowym Technikum Budowlanym jako filia Klubu SP7KED. Jednak ich aktywność nie trwała długo: kolejno zawiesiły swą działalność kluby SP7ZGE, SP7KED, SP7KXJ.

8 III 1988 r., staraniem E. Więckowskiego, w internacie Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2, w oparciu o działającą już drużynę harcerską, został zaewidencjonowany Klub Nasłuchowy ZHP. Na przełomie lat 1988/89 opieki nad nim podjął się Adam Ustyniak. 16 I 1989 r. młodzi radiowcy uzyskali uprawnienia do korzystania z usług biura QSL Polskiego Związku Krótkofalowców i znak nasłuchowy SP7-4000 SI. Kilka dni potem – 20 stycznia – ośmiu z nich otrzymało licencję nasłuchową.

7 III 1989 r. w internacie Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Wieluniu odbyło się zebranie założycielskie Harcerskiego Klubu Łączności. Jego otwarcia dokonał ówczesny kierownik internatu Mieczysław Majcher. Do członków-założycieli należeli: Sylwester Wojtaszczyk, Paweł Trojan, Mariusz Brzozowski, Mariusz Antoński, Agata Golc, Urszula Marciniak, Mariusz Pięta, Dariusz Majchrzak, Krzysztof Jasicki, Robert Skrzydlewski, Tomasz Jeziorny, A. Ustyniak, Jolanta Duszyńska, Krzysztof Ochocki, Roman Barszczyk, Dariusz Buczko, Marek Kotala, Sławomir Cichoń i Maciej Ciesielski.

Podczas obrad zdecydowano o siedzibie klubu (internat) oraz dokonano wyboru jego władz:

- prezesem oraz opiekunem z ramienia rady pedagogicznej został A. Ustyniak;
- sekretarzem – uczennica Urszula Marciniak;
- skarbnikiem – uczeń Roman Barszczyk;
- opiekunem pomieszczeń klubowych został uczeń Tomasz Jeziorny.

Równocześnie zobowiązano władze klubu do podjęcia starań o własną radiostację nadawczo-odbiorczą oraz o zorganizowanie kursu krótkofalarskiego kat. I.

Podstawową formą pracy był nasłuch radiowy. W działaniach tych najaktywniejsi byli: T. Jeziorny, R. Barszczyk, D. Buczko, M. Pięta i A. Ustyniak. Przeprowadzane nasłuchy obejmowały niemal wszystkie kontynenty i zostały potwierdzone kartami QSL. 23 V 1990 r.

klub otrzymał zezwolenie kategorii pierwszej na posiadanie i używanie amatorskiej radiostacji, dla której przydzielono znak SP7ZJJ. Kierownikiem radiostacji został Piotr Piotrowski SP7DYW, natomiast operatorami Juliusz Kamiński SP7FDB i Paweł Janusiak SP7NJR.

Początek lat 90. – to okres aktywnej działalności klubowej. Licencje krótkofalarskie uzyskało wiele osób. Z czasem, wraz z likwidacją innych wieluńskich i okolicznych klubów łączności, Klub stał się jedynym wieluńskim klubem krótkofalowców. Był organizatorem trzech ogólnopolskich Wieluńskich Spotkań Krótkofalowców w 1990, 1991 i 1992 r., organizatorem spotkania aktywistów rozbudowy sieci Packet Radio w maju 1997 r. oraz wystawy i giełdy sprzętu łączności.

W 1991 r. podjęto działania w sprawie budowy amatorskiego przemiennika UKF FM. Dzięki pomocy finansowej ówczesnego burmistrza Wielunia, Zygmunta Adamskiego, 16 VI 1992 r. otrzymano zezwolenie na budowę przemiennika, następnie 27 I 1993 r. zezwolenie na pracę i znak SR0WN. Urządzenia przemiennika zostały zainstalowane na ujęciu wody przy ul. Częstochowskiej oraz w Młodzieżowym Domu Kultury (Domek Harcerza). Następnym krokiem w dalszym rozwoju Klubu była budowa i uruchomienie przemiennika Packet Radio.

W 1994 r. decyzją dyrektora szkoły pomieszczenia użytkowane przez krótkofalowców zostały przeznaczone na szkolną pracownię komputerową, a klub przeniesiono do innego, pomieszczenia (znacznie mniejszego). Zmiana lokalizacji, powstanie w internacie pracowni komputerowej oraz dostęp do internetu spowodowały zanik zainteresowań młodzieży krótkofalarstwem. Łączności przeprowadzano sporadycznie, a brak możliwości budowy w nowym miejscu dobrego systemu antenowego spowodował dalszy spadek zainteresowania.

Wobec powyższego pismem z dnia 22 III 1999 r. zawieszono działalność amatorskiej radiostacji SP7ZJJ, pozostałe przemienniki pozostawiając aktywne. Równocześnie, po okresie dziesięciu lat działalności, został rozwiązany Harcerski Klub Łączności SP7ZJJ, ostatni w tym czasie wieluński klub łączności.

Nowy etap wieluńskiego krótkofalarstwa klubowego rozpoczął się w kwietniu 2006 r. W Wieluńskim Domu Kultury spotkała się grupa krótkofalowców i postanowiono reaktywować Wieluński Klub Krótkofalowców. Siedzibą klubu, tak jak przed laty został WDK. Udało się nawet odzyskać poprzedni znak klubowy – SP7KED. Swą przynależność zadeklarowali: SP7FUZ Henryk Gajęcki, SP7FDV Tadeusz Baranowski, SP7NF Zdzisław Majchrowski, SP7IVO Bogusław Siorek, SP7QL Irena Siorek, SP7OU Andrzej Siorek, SP7LIL Daniela Baranowska, SP7NJR Paweł Janusiak, SP7RFZ Ryszard Trzeciakiewicz, SP7TOT A. Ustyniak, SP7VVK Maciej Czerniawski, SP7XIO Henryk Piechalak, SQ7CGN Włodzimierz Straszak, SQ7JZS Janusz Skupień, SQ7LRQ Robert Gonera, SQ7JZH Piotr Niezgocki, SQ7JZR Mariusz Kołaczek, SP7SZN Kazimierz Pokorski oraz SQ7OBL, SQ7MRW, SP7DPJ, SQ7NHY.

W dniu 12 XII 2011 r. odbyło się zebranie wieluńskich krótkofalowców, w którym wziął udział burmistrz Wielunia, Janusz Antczak, Agnieszka Mikulska – dyrektor WDK oraz Magdalena Kopańska – doradca burmistrza ds. promocji. Wtedy też podjęto rozmowy w sprawie przyznania przez miasto samodzielnego pomieszczenia klubowego. W końcu 2012 r. decyzją burmistrza J. Antczaka, dzięki pomocy i staraniom dyrektor A. Mikulskiej, krótkofalowcy otrzymali samodzielne pomieszczenie, które znajduje się

w budynku szkoły w Rudzie k/Wielunia. Wszelkie meble i sprzęty pochodzą od krótkofalowców, ze szkoły w Rudzie oraz z WDK, w ramach którego klub funkcjonuje. Pomieszczenie jest duże, widne, budynek ma niezłe warunki antenowe, a grupa członków za własne fundusze kupiła radiostację klubową.

Główne formy działalności wieluńskich krótkofalowców to praca stacji okolicznościowych, indywidualna działalność członków, udział w zawodach oraz organizacja corocznych spotkań krótkofalowców na pograniczu województw łódzkiego, opolskiego i śląskiego – ŁOŚ.

Okolicznościowa stacja HF440W pracuje od 2006 r. – na przełomie sierpnia i września, dla uczczenia pamięci ofiar ludności cywilnej, która zginęła podczas nalotu na Wieluń dnia 1 września 1939 r. Ciekawą akcją jest przyznawany przez Klub dyplom „5 minut”, który można uzyskać łącząc się 1 września ze stacją okolicznościową w godzinach 4.40 do 4.45. Godziny te nawiązują do 5 minut pomiędzy rozpoczęciem bombardowania Wielunia, a rozpoczęciem ostrzału Westerplatte.

Jednak największą imprezą organizowaną nieprzerwanie od 2007 r. wraz z Oleskim Klubem Krótkofalowców SP9KDA, jest Spotkanie Krótkofalowców na Pograniczu Okręgów „ŁOŚ”, które w ostatni weekend maja gromadzi na Papierowej Górze pod Jaworzmem kilkuset krótkofalowców wraz z rodzinami. Ciekawy program, wystawy sprzętu oraz pokazy nowoczesnych technik łączności, prelekcje, wspaniała atmosfera, okolicznościowe koszulki i inne gadzety, występy zespołów, konkursy z nagrodami sprawiły, że „ŁOŚ” stał się znaną i cenioną ogólnopolską imprezą, która została ujęta w kalendarzu działalności Polskiego Związku Krótkofalowców.

W ciągu ponad 40 lat istnienia krótkofalarstwa na ziemi wieluńskiej uprawnienia zdobyło wielu kolegów i koleżanek. Krótkofalarstwo to nie tylko hobby, to również styl życia. Specyficzny język, ciągle doskonalenie sprzętu, anten, praca w zawodach, umiejętność posługiwania się alfabetem Morse’a, znajomość geografii, poznawanie nowych technik łączności sprawiają, że krótkofalowcy są często cenionymi pracownikami i świetnymi fachowcami nie stroniącymi od nowinek technicznych.

Pomimo wszechobecnego internetu, telefonii komórkowej i łatwości w dostępie do informacji, magia pracy w eterze sprawia, że krótkofalarstwo nie tylko nie zamiera, ale ciągle się rozwija i wypełnia zapotrzebowanie społeczne na kontakty międzyludzkie i potrzebę poznawania świata.

Poniżej przedstawiamy listę krótkofalowców, którzy mieszkają w Wieluniu bądź zdobyli uprawnienia w wieluńskich klubach łączności. Zapewne nie jest to lista pełna. Litery SK (silent key) przy nazwisku oznaczają, że dana osoba nie żyje.

SP7MUT – Piotr Abramek

SP7LSA – Elżbieta Majchrowska

SP7HKK – Wojciech Howis

SP7XIL – Monika Majchrowska

SP7LIL – Daniela Baranowska

SP7NF – Zdzisław Majchrowski

SP7FDV – Tadeusz Baranowski **(SK)**

SP7GWW – Czesław Mroczek **(SK)**

SP7TOG – Roman Barszczyk

SQ7BFE – Paweł Musiał

SP7QPM – Adam Bednarek	SQ7BFZ – Magdalena Perełka
SP7TOH – Dariusz Buczko	SP7XIO – Henryk Piechalak
3Z7AID – Dorota Budzińska	SQ7AYC – Łukasz Piechalak
SP7VVK – Maciej Czerniawski	SP7XIK – Lidia Piotrowska
SP7IVK – Andrzej Duś	SP7DYW – Piotr Piotrowski
SQ7AYB – Krystian Dyszkiewicz	SQ7AYE – Andrzej Porażka
SP7FUZ – Henryk Gajęcki	SP7OU – Andrzej Siorek
SP7QQS – Grzegorz Gońda	SP7IVO – Bogdan Siorek
SP7QQR – Mirosław Gońda	SP7QL – Irena Siorek
SP7QPP – Kazimierz Grzelak	SQ7CGM – Dariusz Straszak
SP7VVL – Alojzy Janusiak (SK)	SQ7CGN – Włodzimierz Straszak
SP7NJR – Paweł Janusiak	SP7QPK – Krzysztof Szymanek
SP3UCQ – Tomasz Jeziorny	SP7RFZ – Ryszard Trzeciakiewicz
SP7FDB – Juliusz Kamiński (SK)	SP7TOT – Adam Ustyniak
SQ7AEY – Włodzimierz Kasterka	SP7QHI – Przemysław Ustyniak
SQ7AYD – Bartłomiej Kotala	SP7DTT – Marian Wrzeński
SQ7CGD – Halina Lewandowska	SQ7BTH – Marcin Żyjewski
SQ7CGF – Mariusz Lewandowski	SQ7LRQ – Robert Gonera
SQ7JZS – Janusz Skupień	SQ7JZH – Piotr Niezgocki
SQ7JZR – Mariusz Kołaczek	SP7SZN – Kazimierz Pokorski
SQ7OIZ – Krystian Zychla	

Spotkanie krótkofalowców na pograniczu trzech okręgów Łódzkiego Opolskiego i Śląskiego „ŁÓŚ” 31 V–01 VI 2008 r. Jaworzno k/Wielunia

Grupa SP7KED - grudzień '2009

Fot. Adam Ustyniak

WIECZNA MIŁOŚĆ

Wojciech Siudmak
2013 r.

DYPLOM "5 minut"

4.40 Wieluń - 4.45 Westerplatte

dla stacji

74.
ROZNIKA
WYBUCHU
II WOJNY
ŚWIATOWEJ
WIELUŃ
'2013

za przeprowadzenie łączności ze stacją okolicznościową

HF440W dnia 1 września 2013 r.

Prezes Wieluńskiego
Klubu Krótkofalowców

Kazimierz SP7SZN

Dyrektor Wieluńskiego
Domu Kultury

Agnieszka Mikulska

Burmistrz Wielunia

Janusz Antczak

Klub Łączności SP7KED przy Wieluńskim Domu Kultury,
Wieluń 1 września 2013 r.